

af Tyskland angår, isynnerhet i fråga om språket. *H-a dialekten*, den renaste och vackraste dialekten af tyska språket, använd i bokspråket. — S. m. Tysk, som talar högtyska dialekten. — *H-a*, f. 1. 1) Tysk kvinna, som talar högtyska dialekten. — 2) (utan plur.) Högtyska språket.

HÖGTÅLSKAD, a. 2. Ganska älskad.

HÖGTÅLSKELIG, höcktållskelig, a. 2. 1) Som förtjänar mycken kärlek. — 2) Högt älskad. *Vår h-e käre broder.*

HÖGTÄNK, a. 1. Som i tänkesätt höjer sig öfver människor i allmänhet.

HÖGTÄRAD, höcktärad, a. 2. Ganska ärad. Höflighetsuttryck, som nyttjas mest i öfverskrifter uti bref. *H-e Käre Broder!*

HÖGVAKT, f. 5. Förmånsta vakten i stad eller fästning, hvarifrån de mindre vaktposterin-garne utgå och aflösa.

HÖGVEDERBÖRLIG, högvederbörlig, a. 2. Vederbörligt meddelad ifrån en hög auktoritet. *Med h-t tillstånd.*

HÖGVIGTIG, högvigtigg, a. 2. I hög grad vigtig, betydande.

HÖGVIGTIGHET, f. 5. Hög vigt, betydenhet.

HÖGVIS, högvís, a. 2. I hög grad vis. Brukas mest i skämtsam mening.

HÖGVISLIGEN, högvísligann, adv. Med mycken vishet. Brukas helst skämtvis.

HÖGVÄLBOREN, högvälbårann, a. 2. neutr. — et. Af högsta börd. Predikat, som tillägges grefvar och baroner.

HÖGVÄLBORENHET, f. 5. (skämtv.) Högvälboren adelsman. *Ers h. Der voro många h-er.*

HÖGVÄRDIG, högvärdig, a. 2. Helig. Brukas någon gång i uttrycket: *Herrans h-a natt-ward.*

HÖGVÖRDIG, högvördigg, a. 2. I hög grad värdig. Titel, som gifves åt biskopar, teologie doktorer, m. fl. *H-e herr biskop, doktor.*

HÖGVÖRDIGHET, högvördighét, f. 5. Högvärdig person. Titel, som tilldelas biskopar, teologie doktorer, m. fl. *Ers h. Hans h. biskopen.*

HÖGVÖRDIGST, högvördigst, a. 1. I högsta grad värdig. Titel, som tilldelas erkebiskopar och biskopar.

HÖGÅLDER, högålld'r, m. sing. Den tidrymd, då våra hedniska förfäder brukade att insätta sina döda obrända högarna.

HÖGÅDEL, högå'dle (i def. högå'dle), a. 2. Ganska ädel. Titel, som tilldelas aktade personer af medelklassen. *Brukspatronen, H-ädle Herr N. N.*

HÖGÄREVÖRDIG, högärevördigg, a. 2. Ganska ärevärdig. Titel, som tillkommer pastorer i församlingarna. *Kyrkoherden, H-e och Höglärde Herr N. N.*

HÖGÄTTAD, högättad, a. 2. Af hög ätt, af förnäm börd.

HÖJA, v. a. 2. (af *Hög*) 1) Göra högre. *Taf-lan sitter nog lågt; man måste h. den något. H. en mur ett par alnar.* I utsträckt mening säges: *H. rösten*, tala högre. *H. priset på en sak*, begära mera därför, göra den dyrare. *H. skatterna, H. smaken, glansen*, gifva högre smak, glans. *H. upp, se Upphöja.* — *Syn.* Förhöja, Stegra, Öka, Påöka. — 2) Upplyfta. *H. handen, armen.* I utsträckt mening: *H. ögonen emot himmelen*, lyfta blicken m. h. *H. sin röst, sin stämman*, låta den höras i tal, sång, o. s. v.; börja att tala, sjunga. (Fig.) *H. sitt hjerta till Gud*, vända sig med sina tankar till Gud. *H. upp, se*

Upphöja. — *Syn.* Se *Lyfta.* — *H. sig*, v. r. 1) Gifva sig rörelse uppåt, röra sig uppåt. *Fågeln, raketten höjde sig i luften. Ett dammoln höjde sig i luften. H. sig på lå.* — *Syn.* Lyfta sig, Upplyfta sig, Uppfara, Uppflyga. — 2) Stå högt upp i luften öfver marken. *Berget höjer sig 2000 fot öfver hafvet. Byggnaden höjer sig majestätiskt öfver staden.* — *Syn.* Resa sig. — 3) Ökas i höjd. *Floden höjer sig allt mer och mer.* — *Syn.* Stiga, Tillväxa, Växa. — 4) Ökas till antal, vigt, värde, o. s. v. *Priset höjer sig. Nationalbildningen har höjt sig.* — *Syn.* Stiga, Ökas, Förökas, Stegras. — 5) (fig.) a) Gifva sig högre värde, arbeta upp sig ifrån något lägre. *H. sig ifrån en ringa härkomst till de högsta världigheter i staten.* — b) Vara höjd öfver, äga mer värde, vara bättre, jämförelsevis med något annat. *Han höjer sig öfver sitt stånd i kunskaper.* — c) Gifva sin själ en högre riktning, uppöfver det lägre, jordiska. *Menniskan höjer sig genom konst och vetenskap. H. sig öfver förtälet*, förakta det. *H. sig öfver fördomarna* anse dem för hvad de äro, d. v. s. såsom falska, grundlösa; ej tro på dem. *H. sig till Gud i bönen*, i bönen rikta sina tankar på Gud och det öfverjordiska. — *Syn.* Lyfta sig. — *H-s*, v. d. Se *H. sig*, 3, 4. — *Höjd*, part. pass. *H. öfver lyckan*, som icke fruktar lyckans vexlingar; som af ingen olycka låter sig modfällas; den ingen olycka kan nå.

HÖJANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom något höjes. a) *En tallas h. Röstens, priset* h. b) *Handens, armens h. Ögonens h. mot himmelen.*

HÖJD, f. 5. 1) a) En yta, ett föremåls utsträckning i lodrät riktning nedifrån basen, grunden, bottnen, upp till spetsen, toppen, öfversta kanten, ytan. *H-en af ett torn, ett berg, en byggnad. Detta berg har en h. af 2000 fot öfver hafvet.* — b) Afstånd ifrån marken eller hafvets yta. *På en h. af 1000 fot öfver hafvet. Vid en h. af 50 fot ifrån marken.* — c) Högre del af luftkretsen. *Fågeln svingar sig upp i h-en. Luftballongen steg i h-en.* — 2) Högt belägen mark, högt ställe, hög trakt. *Israels barn offrade på h-erna. Staden är belägen på en h. Besätta h-erna.* — Bildar sammansättningarna: *Jordhöjd, Bergshöjd.* — 3) Det högsta af ett föremål. *Klättra upp till h-en af ett berg. Från h-en af klippan kastade han sig rakt ned i sjön.* — *Syn.* Topp, Spets. — 4) Himlarymden. *Mot h-en riktade blickar.* — 5) (i krigskonsten) Antalet af leder, som äro uppställda bakom hvarandra i en trupp. *H-en af en bataljon.* — 6) Betecknar någon viss grad af ett ljuds starkare vibration. *Angifva h-en af en ton.* I fråga om ljudets slappare vibration säges *Djup.* — 7) (geom.) *H-en af en punkt*, dess upphöjning öfver en horisontell yta. — 8) (astr.) Den bäge af en vertikal, som upptages emellan en himmelskropp's medelpunkt och horisonten. *Solens h. En stjernas h. Taga solens h. ell. blott taga h-en*, med ett astronomiskt instrument observera dess höjd öfver horisonten. — 9) (geogr.) En orts afstånd ifrån equatorn. *Vara på h-en af en stad, en ö, befinna sig på samma breddgrad. Kallas äfv. Polhöjd.* — 10) (fig.) a) Det högsta af något, högsta grad. *Hinna till, upp-nå h-en af ära, lycka. Olyckan, det onda har nått sin h. Nedstörtas ifrån sin h. Det är h-en af skamlöshet. Drifva vetenskaperna till sin h. På sin h., se Till det högsta (under*